

La gestió de materials audiovisuals de programes informatius a les cadenes de televisió generalistes

[\[Versión castellana\]](#)

TERESA AGIRREAZALDEGI BERRIOZABAL
Professora titular d'universitat
Universidad del País Vasco UPV/EHU
teresa.agirreazaldeg@ehu.es

Opcions

[Imprimir](#)[Recomanar](#)[Citació](#)[Estadístiques](#)[Metadades](#)[Similars](#)

Resum [\[Abstract\]](#) [\[Resumen\]](#)

Objectiu. Analitzar com la implantació dels sistemes digitals està modificant els serveis de documentació i d'arxiu de televisió, especialment pel que fa al tractament i la conservació dels programes informatius diaris.

Metodologia. La investigació es fonamenta en una anàlisi de camp duta a terme a través d'un qüestionari de preguntes obertes que han emplenat els responsables dels serveis de documentació de tretze cadenes de televisió generalistes.

Resultats. En televisió, la digitalització difumina les fronteres entre arxivament i producció, i impulsa la integració de persones i tecnologies. Els arxius es revitalitzen i els seus fons passen a ocupar un lloc central dins dels fluxos de contingut, mentre que les eines noves afavoreixen la interacció i el reaprofitament d'informacions i de recursos. La digitalització, però, no genera per si mateixa un únic model d'arxiu; ans al contrari, cada servei i cada empresa decideixen quines són les seves prioritats i com fer servir els seus recursos —sempre limitats—, en quines funcions, en quines tasques i en quins fons.

1 Introducció

Els sistemes digitals es comencen a implantar de manera progressiva en la televisió des de la fi dels anys noranta. Es tracta de sistemes complexos que requereixen una tecnologia sofisticada i costosa, i que canvien la manera de treballar de molts col·lectius. En les cadenes generalistes el procés comença a l'àrea d'informatius diaris, que són els programes estrella als quals es dediquen una gran quantitat de recursos econòmics i humans. Les cadenes que es creen en el nou mil·lenni són, per descomptat, digitals.

Aquest treball intenta apropar-se als canvis que la digitalització produeix en els serveis de documentació de les televisions. La implantació desigual de la digitalització i les grans diferències que hi ha entre les emissores generalistes —quant a grandària i història— ens han empès a centrar la nostra recerca en un nombre limitat de temes, com ara el tipus de materials de programes informatius conservats i algunes característiques de la implantació dels sistemes digitals.

Per a l'obtenció de dades, vam elaborar un qüestionari breu de sis preguntes obertes que vam trametre als responsables dels serveis de documentació de les televisions generalistes, a partir de maig del 2010. Hem obtingut resposta de tretze emissores: Antena 3, Canal 9, Canal Sur, Castilla-La Mancha Televisión, Euskal Telebista (ETB), Telecinco, Telemadrid, Aragón TV, Televisión de Galicia (TVG), Televisión Murciana, Televisió de les Illes Balears (IB3), Televisió de Catalunya (TVC) i Televisión Española (TVE). La resposta aconseguida representa el 76 % de l'univers estudiat, segons les dades de l'*Agenda de la comunicació*, elaborada per la Presidència del

Govern d'Espanya.

En el qüestionari enviat preguntàvem sobre els temes següents: 1) enregistraments sobre els quals s'assenta el treball de documentació i la conservació dels programes informatius diaris; 2) relació o no d'editats i de bruts en les bases de dades; 3) sol·licituds dels redactors d'informatius per a la conservació de materials no previstos; 4) data d'implantació del sistema MAM (*Media Asset Management*) per a programes informatius; 5) professionals encarregats de les tasques de captura; i 6) temps que romanen els enregistraments en el servidor de vídeo en línia. A més de les dades sol·licitades, algunes emissores ens han facilitat informació sobre els processos de digitalització dels fons analògics històrics.

2 Necessitat de selecció

Els arxius de televisió compleixen dos objectius principals: d'una banda, constitueixen la memòria de l'emissora —i també de la comunitat a la qual serveixen— i, d'altra banda, gestionen materials que faciliten la producció i l'emissió. En els darrers anys s'ha produït un augment de fonts informatives audiovisuals i, alhora, s'han creat nous canals i noves maneres de difusió.

Tal com passa en altres contextos, els sistemes de producció i d'arxivament digitals no han suprimit la necessitat de seleccionar la informació; ans al contrari, de vegades aquests entorns fan més urgent la selecció i requereixen polítiques sistemàtiques, fins i tot més que no pas els sistemes analògics. Per això és del tot impensable que un sistema documental d'aquesta envergadura pugui funcionar si s'ha de qüestionar, en cada moment i per a cada un dels materials rebuts, si cal conservar-lo o no. Les polítiques de selecció han de ser explícites, han d'estar consensuades i han de permetre adoptar decisions ràpides i sistemàtiques. Els arxius intermedis poden adquirir un interès especial, però cal gestionar-los d'una manera eficaç.

3 Fons de programes informatius diaris

Els programes informatius diaris generen diversos materials, normalment classificats en quatre grans apartats:

1. Còpia del programa complet, tal com s'ha emès (paral·lels d'antena).
2. Notícies que els periodistes han editat per produir l'informatiu.
3. Originals (bruts o *rushes*) enregistrats pels càmeres i que els redactors fan servir fragmentàriament per editar les notícies.
4. Materials d'agència (Reuters, APTN), d'intercanvi amb altres televisions, senyals institucionals, etc., els fragments dels quals són emprats pels redactors per a l'edició de les notícies.

El fruit de la televisió és l'emissió; per això, per als organismes internacionals com ara la [Fédération Internationale des Archives de Télévision](#) (FIAT), el material que cal preservar per excel·lència és l'emissió. En tots els casos, el material produït per la mateixa empresa és el material de preservació prioritària enfront del material adquirit a terceres parts, del qual no té drets d'explotació. Recopilar el material emès enregistrat prèviament o enregistrat en directe mai no ha representat cap dificultat per als serveis de documentació. A més a més, en els sistemes digitals aquesta recuperació està automatitzada, els fitxers digitals inclouen metadades de producció i d'emissió, i es poden acompanyar d'altres elements d'interès com ara les escaletes dels programes (Martínez; Mas, 2010; Andérez, 2009).

No obstant això, no tots els arxius conserven el material emès en els programes informatius, i algunes cadenes de televisió basen la seva política d'explotació documental en els originals de càmera i els senyals rebuts. En els sistemes analògics, la recuperació d'originals per part del servei de documentació ha estat sempre complexa: les cintes es lliuraven sense informació —sovint, setmanes o mesos després d'enregistrar-les— o no es lliuraven mai (Giménez, 2007). Això, però, canvia de manera radical en els sistemes digitals, ja que els originals de càmera —com també qualsevol tipus de senyals rebuts (notícies d'agència, intercanvi, etc.)— estan disponibles per a tots els col·lectius interessats des del moment de la captura i els documentalistes poden seleccionar, netejar i desar aquests enregistraments per catalogar-los i analitzar-los.

La digitalització, però, també ha comportat una certa urgència en les tasques de selecció i no soluciona completament la manca d'informació sobre els originals de càmera, especialment quan la tasca de captura correspon al servei de documentació (Aguilar i López, 2010). A més, un arxiu basat en originals continua requerint tasques de selecció complexes i costoses en recursos humans (Giménez, 2007; Hidalgo, 2003; Grupo de Selecció..., 2004).

4 Producció i fluxos de treball en l'entorn digital¹

Amb la digitalització dels centres de producció de televisió, els senyals procedents de les targetes de memòria de les ENG i dels enllaços via satèl·lit o fibra òptica són codificats en el servidor de vídeo de captura i convertits en fitxers informàtics. Aquests fitxers es transfereixen a un servidor en línia perquè els periodistes —i també els documentalistes— accedeixin al contingut, puguin editar-lo i generar una notícia.

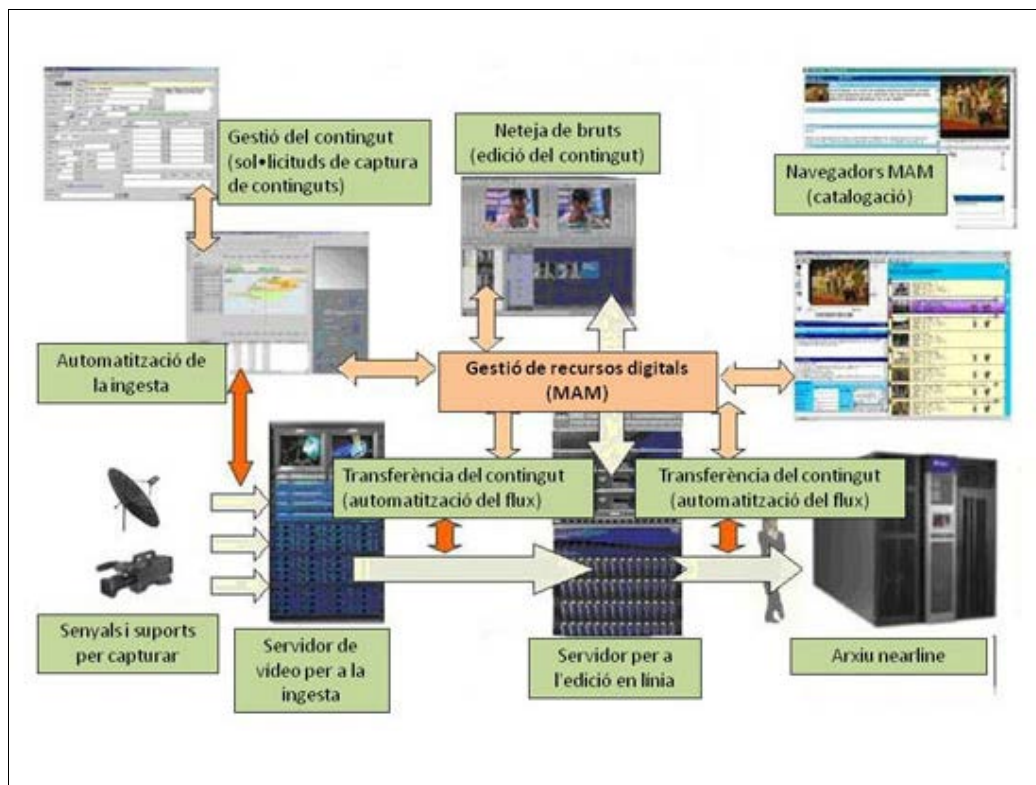

Figura 1. Flux de captura complet (Lizarralde, 2009)

Els periodistes cerquen al navegador els continguts que necessiten. Si el contingut és a l'arxiu en línia, un servidor de baixa resolució els en facilita la imatge; en canvi, si el contingut és a la llibreria *nearline*, es produeix una transferència automàtica des d'aquesta al servidor. Quan el periodista acaba la seva feina comença el procés de publicació del contingut amb la generació del tall nou en el mateix editor (*fuse*). Automàticament, aquesta notícia va a parar a un servidor de vídeo d'emissió o de *play out*, relacionat amb la producció de l'estudi i l'escaleta del programa, per a la seva presentació en directe des del plató, amb les diverses notícies que s'han produït durant el procés d'edició anterior.

Simultàniament a la publicació del contingut es desencadenen processos automàtics perquè aquesta nova notícia s'arxivi a la llibreria *nearline* i processos de transcodificació que generen la nova baixa resolució del contingut. A partir d'aquí, tota l'organització pot visualitzar-ne el contingut. Al final del procés, quan el contingut s'ha arxivat, a les còpies disponibles en els servidors de disc dur se'ls assigna data de caducitat, mentre que a la llibreria s'hi desa una còpia d'alta resolució i en el servidor de baixa resolució, una versió de baixa resolució.

El sistema de gestió de continguts audiovisuals (*Media Asset Management*) facilita els processos automàtics per gestionar l'emmagatzematge digital i aconsegueix que es registri exactament on és el contingut durant tot el procés de producció, sense que ningú se n'hagi de preocupar. Tal com indica Lizarralde (2009), subdirector d'enginyeria d'ETB, la neteja automàtica dels servidors es gestiona adequadament gràcies al fet que les catalogacions prèvies són correctes, ja que els

continguts s'han de mantenir —segons el format— en cada servidor durant espais de temps diferents. Si es cataloga correctament per formats, distingint clarament el que és una notícia, un tall d'edició, un programa de televisió, etc., tots aquests processos automàtics es desencadenen de manera eficient. Aquest autor afegeix que una de les grans dificultats amb què s'estan trobant —durant el procés d'anys que representa la digitalització d'una emissora com ara ETB— és que la informació en origen ha de ser com més fidedigna millor i que no hi ha d'haver errors en la classificació dels continguts perquè els processos automàtics es completin de manera fiable.

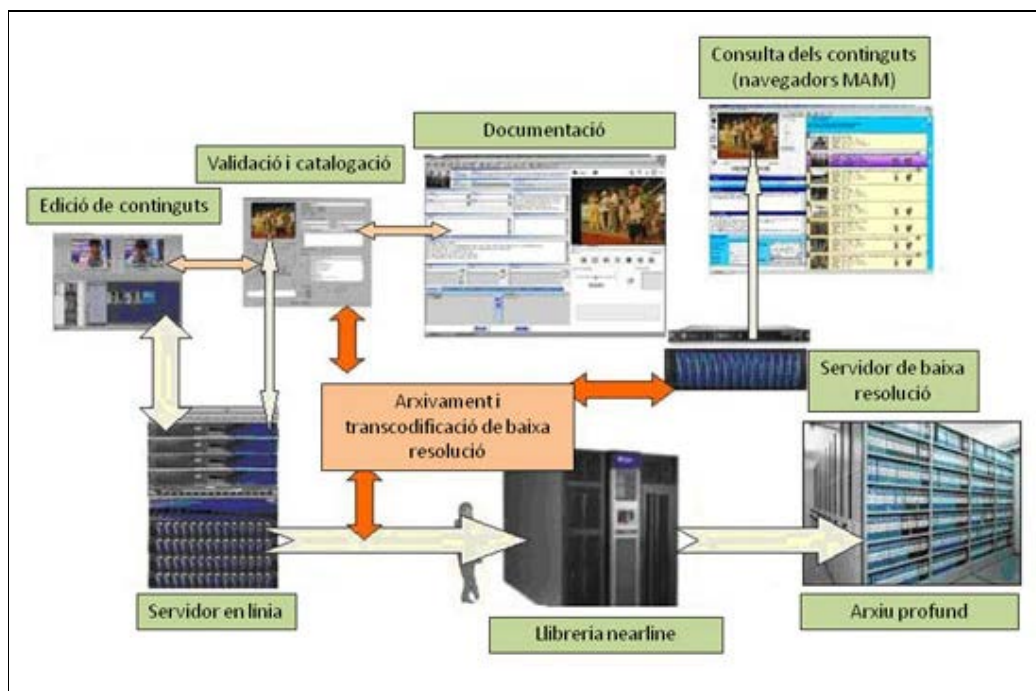

Figura 2. Flux d'arxiu (Lizarralde, 2009)

5 Digitalització retrospectiva

Si la digitalització de la producció és una realitat en la majoria de les televisions del nostre entorn, la digitalització dels fons conservats per les videoteques és una tasca a llarg termini. D'una banda, implica la transferència de les bases de dades referencials tradicionals al sistema nou i, de l'altra, la captura de les cintes de vídeo per convertir-les en fitxers digitals, amb la incorporació del recurs audiovisual (o *asset*) a la fitxa de dades (Conesa, 2009; Andérez, 2009).

Moltes televisions generalistes desen centenars de milers de cintes a les seves videoteques, motiu pel qual cal establir criteris de prioritització en la digitalització retrospectiva i les metodologies que possibilitin, en tant que sigui possible, la màxima automatització de les captures. En l'informe [Los archivos en la televisión digital](#), la Unió Europea de Radiodifusió (UER) defineix set principis de prioritització que cal tenir en compte, sense establir cap ordre de preferència:

1. Cost.
2. Necessitat d'accés.
3. Vulnerabilitat del suport.
4. Material únic.
5. Existència de metadades (material ja catalogat).
6. Copyright (drets d'explotació).
7. Valor patrimonial.

En totes les emissores, el material de programes informatius diaris és prioritari pensant en la digitalització retrospectiva pel seu gran valor testimonial i històric, i la reutilització intensiva. A Canal 9 s'han digitalitzat tres anys dels informatius del migdia (fins a la tardor del 2004) i els agradaria poder digitalitzar-los tots, des del començament de la seva emissió el 1989. Per a TVC, les prioritats pel que fa a digitalització podrien seguir criteris de preservació o d'ús. Els criteris de preservació atorguen prioritat als materials antics en formats obsolets (d'una polzada, Betacam d'òxid, etc.), mentre que els criteris d'ús o de difusió prioritzen materials que es necessitaran en

format digital per ser reutilitzats, emesos o publicats. Un criteri d'ús és la prioritització de la digitalització per col·leccions, com ara els informatius d'anys més recents. Les cadenes també prioritzen en funció de necessitats concretes, previsions de notícies o peticions d'imatges d'arxiu, segons la reemissió, la publicació al web, la venda o la cessió a tercers parts.

6 Material conservat: editats o originals?

Demanem a les televisions quins són els enregistraments sobre els quals s'assenten la conservació i l'explotació dels programes informatius diaris, amb vista a la reutilització d'aquests materials. Les respostes rebudes mostren que els serveis de documentació continuen dividits en aquest tema: la digitalització ha permès millorar o completar el sistema escollit anteriorment, però res no sembla indicar que l'opció triada en aquesta àrea hagi canviat.

A ETB, la conservació i l'anàlisi es fonamenta en una selecció d'editats, amb la recollida sistemàtica de dos programes informatius de referència, un per cada cadena (i idioma); a més a més, també conserven una selecció d'originals. Canal 9, Telecinco i Televisión Murciana conserven i analitzen tots els editats, així com una selecció d'originals. A Aragón TV també es desen tots els editats (tots els informatius complets des del començament de les emissions) i una selecció d'originals. A TVC desen i analitzen tots els editats —tret dels repetitius— i una selecció d'originals. En aquest sentit, indiquen que "la preservació d'originals és molt selectiva, tan sols els que aporten riquesa d'imatges o fets molt rellevants".

A IB3 analitzen i conserven paral·lels d'antena (versió amb àudios separats i sense sobreimpressió de rètols), a més d'una selecció d'originals i d'editats. A TVG —l'única televisió de la mostra no digitalitzada— analitzen i conserven tots els editats mitjançant una còpia neta del senyal, amb àudios separats i sense postproducció. De la conservació a l'arxiu central, en resten fora els editats de les desconexions locals que, de moment, es desen a les delegacions. Sobre la selecció d'originals indiquen que el material gallec entra pràcticament en la seva totalitat —almenys durant un temps. Les imatges procedents d'agències i d'altres televisions se seleccionen de manera molt més severa.

A Canal Sur conserven tots els editats, però tan sols analitzen els que contenen el material brut disponible; conserven i analitzen una àmplia selecció de bruts, i conserven el paral·lel d'emissió, tot i que tan sols n'analitzen els directes, quan ho creuen oportú.

A TVE basen la conservació i l'anàlisi en una àmplia selecció d'originals. També es desen tots els programes emesos, amb rètols i sense. A Castilla-la Mancha Televisión desen, en primer lloc, una selecció d'originals i, en segon lloc, una selecció dels editats. A Antena 3 la base de l'anàlisi i la conservació és una selecció d'originals, la qual cosa passa també a Telemadrid, on no s'arxiven editats de programes informatius diaris.

7 Relació entre editats i originals

La prioritat que donen les empreses a un tipus o altre de material queda reflectida en les respostes a la segona pregunta: relacionen els editats i els originals a la base de dades? Com ho fan?

Des de Canal 9 indiquen que "la relació la fem en el camp de *materials associats* establert en el model de dades, afegint-hi el número d'identificació (una mena de signatura digital). A la peça de l'informatiu (editat), hi posem el número d'identificació del brut, i a l'inrevés. Quan seleccionem un brut, en analitzar-lo, es relaciona amb la peça de l'informatiu (editat) per mitjà d'un número d'identificació que es fa constar en el camp de *materials associats*".

Televisión Murciana descriu els programes editats per notícia i en el camp *títol* de les metadades hi afegeix el nom que identifica del brut (nom del clip que identifica el brut en el sistema). Els bruts, a banda del títol identificatiu que els donen en fer la seqüència, també porten el nom del clip. En aquest cas no fan referència al programa editat, perquè molts cops no el coneixen —quan els bruts s'arxiven abans que hagin estat utilitzats per la redacció— o perquè finalment no s'han fet servir. De tota manera, les metadades *data* i *secció* els serveixen d'ajut per si més endavant calgués cercar aquests bruts en un programa editat.

Des de TVC assenyalen que "en la fitxa de l'original sempre s'indica amb quin editat està relacionat

(camps de *títol* i *data*). I no a l'inrevés, perquè la selecció i documentació d'originals es fa a posteriori, quan la fitxa de l'editat ja està documentada". De tota manera, no consideren que sigui necessari perquè, en general, l'original té els mateixos descriptors que l'editat, o més; per tant, en qualsevol cerca que fan —no acotada pel tipus de material—, hi apareixeran tots dos.

A ETB, l'eina d'edició crea enllaços o EDL automàticament, els quals són registrats i, posteriorment, consultables. El documentalista també pot generar enllaços entre documents manualment mitjançant un botó.

Des de Canal Sur apunten que no és habitual, perquè caldria invertir-hi molt de temps. La seva feina, actualment, es basa en els originals i no és rendible encreuar les dades, tot i que quan es considera necessari indiquen el número d'identificació en el camp *documents relacionats* i poden donar explicacions en el de *notes*. A Telecinco, IB3 i Aragón TV no relacionen editats i originals. Tampoc ho fan a Castilla-la Mancha Televisión, perquè en seleccionen uns o els altres. A TVE, els originals enregistrats per a programes diaris es fan servir indistintament en diversos informatius i no es relacionen; en canvi, sí que es relacionen els editats i els originals en programes informatius no diaris, tal com passa a TVG i a Telemadrid.

8 Sol·licituds per a la conservació de material

Els redactors d'informatius demanen, molt de tant en tant, l'arxivament i la conservació de materials, la qual cosa sembla indicar que els sistemes de selecció i tractament de documents que estan en vigor en les diverses emissores satisfan les seves necessitats. Hi ha, però, alguns centres que han implementat sistemes per recollir automàticament aquestes peticions. Així, a TVC els redactors d'informatius tenen la possibilitat de *marcar per arxivar* el material original que consideren interessant —tot i que la decisió final de desar-lo o no és del servei de documentació. Passa el mateix amb Canal 9, on l'entrada de les imatges del brut a l'arxiu sempre és potestat del documentalista, tot i que els usuaris que creuen que hi ha un material susceptible de ser conservat a llarg termini el poden marcar, amb la possibilitat d'argumentar la proposta.

De vegades, els redactors necessiten conservar alguna versió especial del material editat (TVE), entrevistes o declaracions puntuals (Telemadrid), rodes de premsa o declaracions íntegres per la rellevància del seu contingut informatiu, recursos d'algunes cobertures especials (IB3); determinats senyals, materials rebuts o bruts (Antena 3). També els interessa arxivar vídeos institucionals o empresarials (ETB, Canal Sur); revistes, fotos, DVD, infografies (Telecinco, Aragón TV); materials obtinguts a Internet (Antena 3), o imatges comprades (Televisión Murciana).

Els periodistes poden sol·licitar conservar material que estava previst de fer-ho; hi ha vegades, però, que les seves peticions no coincideixen amb els criteris de l'arxiu. Des de Televisión Murciana apunten que la majoria de vegades són totals, que no tenen cap altre interès mediàtic que no sigui el que els dona el redactor particular. Entre els seus criteris de selecció està reflectit desar tan sols les declaracions que tinguin un interès històric o que siguin polèmiques. A TVG indiquen que esporàdicament els periodistes lliuren materials pels quals tenen un interès especial o sol·liciten que es desin còpies de treball, normalment elaborats a partir de materials d'arxiu; també assenyalen que aquestes peticions s'accepten comptades vegades.

Alguns cops els redactors confonen la necessitat de desar un material de treball per fer-lo servir posteriorment amb l'arxivament d'aquests enregistraments. A Televisión Murciana els redactors demanen eventualment que es desin notícies procedents d'agències —sobre fets "curiosos"— i ho fan perquè les imatges romanen en el sistema compartit noranta-sis hores i tenen pensat utilitzar-les més endavant. Els documentalistes no fan gens de cas d'aquestes sol·licituds perquè el redactor pot reservar els bruts durant un cert període de temps, o enviar-los a un altre servidor que actua com a arxiu intermedi —tasques que són competència del Departament de Gestió de Continguts.

9 Any d'implantació del sistema MAM (*Media Asset Management*)

La digitalització de la televisió és un procés llarg i complex que requereix grans inversions econòmiques, una tecnologia molt sofisticada i incideix en l'organització del treball de molts col·lectius. Telemadrid i Telecinco van ser pioneres en la implantació d'aquests sistemes en els programes informatius, el 1998. D'aleshores ençà, de mica en mica, la digitalització s'ha estès a la

resta de les cadenes: TVE ha estat l'última a sumar-se a la llista, mentre que a TVG el procés encara no ha començat. Les televisions creades en el segon mil·lenni —en la nostra mostra Castilla-la Mancha Televisión, IB3, Aragón TV i Televisión Murciana— tenen sistemes de producció i d'arxivament digitals.

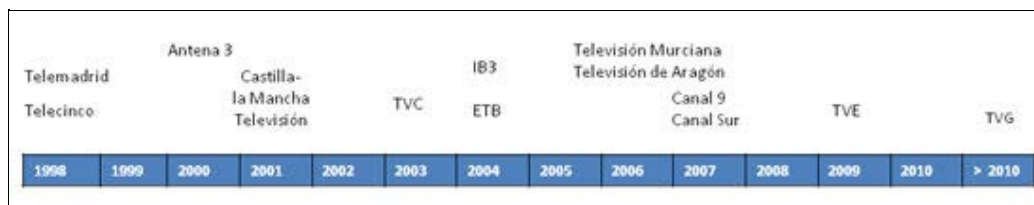

Figura 3. Any en què comença la digitalització a les emissores

10 Responsabilitat de la tasca de captura

Un dels canvis més importants que comporten els sistemes digitals en els programes informatius diaris són els processos de captura. En les emissores, aquesta tasca nova recau en diversos col·lectius o departaments, tal com apareix en el quadre següent:

EMPRESSES	SERVEI DE DOCUMENTACIÓ	REDACCIÓ DE PROGRAMES INFORMATIUS	ALTRES
Antena 3	X		
Canal 9		Operadors de la redacció.	
Canal Sur			Càmeres i operadors de vídeo.
Castilla-la Mancha Televisión			Operadors per a la recepció del senyal, a les ordres de redacció, documentació i producció.
ETB		X	
Teletcinco	X		
Telemadrid		Decideix.	El fan operadors de vídeo.
Aragón TV		Els mateixos redactors.	Departament de captura i de canvi de formats.
Televisión Murciana			Operadors de captura.
IB3			X
TVC		Càmeres, redactors o reporters ENG.	
TVE	Suport: ENG, DVD, fotos, captures d'Internet, etc.		Operadors de vídeo: senyals, tot el que arriba per línia.

Taula 1. Perfil professional i/o departament encarregat de la feina de captura

En cinc empreses la captura és responsabilitat de la redacció, ja que tant a TVC com a Aragón TV el fan els redactors; a TVC apunten que la captura és a càrrec dels càmeres, redactors o reporters ENG que han cobert la notícia i coneixen el material, i que és decisió seva capturar tot el que s'ha enregistrat o tan sols els fragments més importants. Aquest plantejament concorda amb la posició de l'informe —ja esmentat— de la UER (EBU, 2003), que indica que totes les metadades o la informació addicional s'han d'introduir, en la mesura que es pugui, de la font. Així, els periodistes i els editors han d'introduir les escenes filmades, els detalls de la ubicació, els participants, els guions i la informació sobre drets mentre estan treballant en una història. I això, que és essencial, escriure la informació sobre un programa durant la seva producció, no es considera part de les funcions de redacció, especialment en l'àmbit dels programes informatius. No obstant això, a mesura que el temps avança, caldrà més temps i més diners per recuperar totes les dades d'un programa que estaven disponibles en l'origen.

En set empreses, la captura la fan operadors. Tal com passa a Televisión Murciana, els operadors de captura sovint depenen del Departament de Gestió de Continguts, però la seva tasca està marcada per les pautes de producció i edició d'informatius. En tres cadenes —Antena 3, Telecinco i TVE—, la captura d'originals amb destinació als programes informatius és tasca del servei de documentació.

11 Permanència dels originals en el servidor en línia

El temps que romanen els originals en el servidor en línia varia considerablement d'una emissora a una altra, amb un mínim vint-i-quatre hores i un màxim quinze dies.

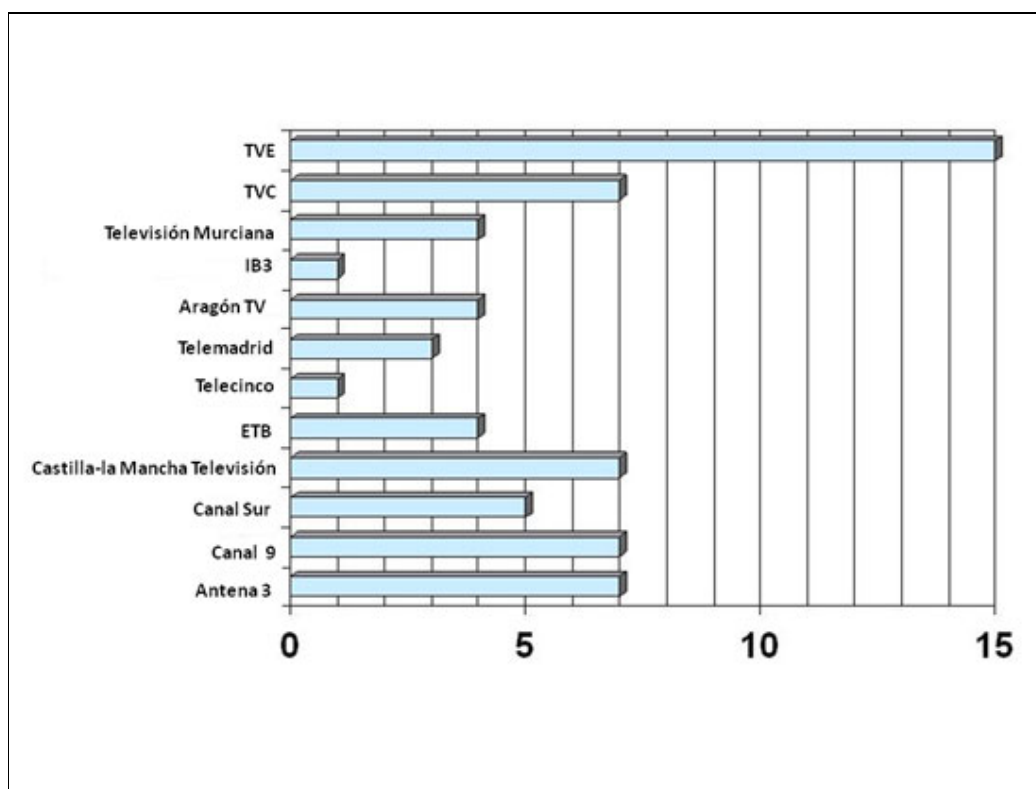

Figura 4. Nombre de dies que romanen els enregistraments en el servidor de captura

La taula reflecteix durades estàndard, que poden variar en funció dels materials. Així, a TVC les captures dels redactors hi romanen quatre dies i els enviaments, tan sols dos. A IB3 indiquen que la permanència depèn del contingut i del tipus de material dels enregistraments, i que pot variar entre vint-i-quatre hores i una data que es pot seleccionar individualment per fer caducar cada recurs (*asset*). A Antena 3 també apunten una àmplia casuística que va des de les vint-i-quatre hores fins a una setmana. Comparativament, criden l'atenció els quinze dies de permanència d'originals en el servidor de captura de TVE, que possiblement indiquin particularitats en la manera de treballar d'aquesta emissora pública, l'última a digitalitzar-se i també la més gran de totes.

Tots els sistemes permeten, d'una manera o altra, que els periodistes puguin salvaguardar de l'esborrament sistemàtic enregistraments que tenen la intenció de fer servir més endavant, bé sigui

augmentant-ne la data de permanència o bé desant-los en arxius intermedis. Per exemple, el sistema de redacció digital de Canal 9 permet que el redactor pugui marcar els bruts que necessita que es conservin durant més de set dies; a més a més, cada edició d'informatiu pot reservar material de treball. Per descomptat, en cap cas s'esborrarà el material que hagi estat marcat per arxivar.

12 Conclusions

Aquesta investigació s'ha aproximat als serveis de documentació de les televisions generalistes per conèixer els fons de programes informatius sobre els quals assenten la seva política d'arxivament i per analitzar en quina mesura aquesta política ha variat en el nou context digital. En la selecció s'ha fixat el tipus de material conservat (editats o originals), la relació de tots dos materials en les bases de dades, les sol·licituds de conservació de material que fan els periodistes i la digitalització retrospectiva. Així mateix, la investigació s'ha interessat per algunes característiques dels sistemes MAM (*Media Asset Management*) de les emissores, com ara l'any d'implantació d'aquests sistemes per a programes informatius, a quin col·lectiu professional corresponen les tasques noves de captura i quant de temps romanen els originals en els servidors en línia.

Podem dir que, en televisió, la digitalització difumina les fronteres entre arxivament i producció, i impulsa la integració de persones i tecnologies. A més a més, amb la digitalització es revitalitzen els arxius, els fons dels quals passen a ocupar un lloc central dins dels fluxos de contingut, mentre que les eines noves afavoreixen la interacció i el reaprofitament d'informacions i de recursos.

Quant a les polítiques de conservació i d'explotació dels programes informatius, els serveis de documentació opten entre donar prioritat al material emès o bé a un arxiu basat en originals de càmera. En aquest sentit, no s'han apreciat grans canvis respecte de les polítiques implantades en els sistemes analògics. El que sí que ha variat completament és l'accés a aquests materials. Des del punt de vista dels usuaris, ambdós models semblen satisfer les seves necessitats, ja que els serveis de documentació reben molt poques sol·licituds per desar materials no previstos.

La digitalització és un procés llarg i complex que comença a les cadenes pioneres a la fi dels anys noranta, tot i que encara és una assignatura pendent en altres, com ara TVG. Un cop s'ha posat en marxa l'arxivament de la producció digital, les televisions nascudes analògiques s'enfronten a la llarga tasca de digitalitzar retrospectivament els seus fons, que és la manera d'assegurar-ne la conservació i de facilitar la utilització de les seves grans videoteques. Les emissores nascudes al segle XXI són totes digitals.

Les noves tasques de captura requereixen un gran nombre de recursos humans. Segons les empreses, aquestes tasques les fan operadors de vídeo, periodistes o càmeres que han cobert la notícia o formen part de les tasques del servei de documentació. A TVE, la llarga permanència dels originals en el servidor en línia podria significar particularitats en la manera de treballar d'aquesta emissora.

En definitiva, la digitalització no genera per si mateixa un únic model d'arxiu. Cada servei i cada empresa decideix quines són les seves prioritats i on fa servir els seus recursos —sempre limitats—, en quines funcions, en quines tasques i en quins fons.

Bibliografia

Aguilar, Manuel; López, Iris (2010). "Nuevos modos de trabajo de una redacción digital integrada: el caso de los servicios informativos de TVE". *El profesional de la información*, vol. 19, núm. 4, p. 395-403.

Andrés, Jesús (2009). "El área de archivo en el proyecto de digitalización de ETB". En: Agirreazaldegi, Teresa; Camacho, Idoia (eds.). *Los servicios de documentación de los medios de comunicación del País Vasco*. Leioa: Universidad del País Vasco, p. 141-157. També disponible a: <<http://www.argitalpenak.ehu.es>>.

Conesa, Alicia (2009). *TV3, Televisió de Catalunya, la evolució hacia el archivo digital* [presentació per al màster de Documentació Audiovisual de la Universidad Carlos III]. <http://archivesatrisk.org/restricted/madrid_2006/samedi_28/28oct_13_Conesa.pdf>. [Consulta:

29/03/2011].

EBU/JER Report (2003). *Archives in digital broadcasting*, p. 43.

<http://www.ebu.ch/departments/television/new_media/archives/index.php>. [Consulta: 22/01/2009].

Estrada, Nora; González, Belén; Pantalla, Cristina; Pastor, Marcela (2009). "Servicio de documentación de la Televisión del Principado de Asturias (TPA)". *El profesional de la información*, vol. 18, núm. 3, p. 326-332.

FIAT/IFTA (1996). *Recommended standards and procedures for selection and preservation of television programme material*. FIAT/IFTA. <<http://fiatifta.org/restricted/rec-guide/Selection-E.doc>>. [Consulta: 22/01/2009].

Giménez, Mabel (2007). *Documentación audiovisual de televisión: la selección del material*. Gijón: Trea, 2007, p. 216.

Grupo de Selección del Departamento de Documentación de Antena 3 (2004). "Selección del material audiovisual en Antena 3". *Revista española de documentación científica*, vol. 27, núm. 1, p. 93-101.

Hidalgo, Paloma (2003). "La selección de documentos audiovisuales en televisión: la selección en TVE". *Documentación de las ciencias de la información*, núm. 26, p. 233-260.

Lizarralde, Koldo (2009). "Media asset management (MAM) y plataformas de digitalización de contenidos de ETB". En: Agirreazaldegi, Teresa; Camacho, Idoia (eds.). *Los servicios de documentación de los medios de comunicación del País Vasco*. Leioa: Universidad del País Vasco, p. 159-181. También disponible a: <<http://www.argitalpenak.ehu.es>>.

Martínez, Virginia; Mas, Tomeu (2010). "El documentalista audiovisual del Centre de Documentació de Barcelona Televisió". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 24 (juny). <<http://www.ub.edu/bid/24/martinez2.htm>>. [Consulta: 20/01/2011].

Vázquez, María Luisa (2006). "The human factor in a world of files". En: *FIAT/IFTA World Conference Madrid 2006. Saving and sharing our audiovisual heritage. The age of television archives*. Madrid, 27th-31st October. <http://www.fiatifta.org/conferences/conferences/past/madrid_2006/madrid_papers.light.html>. [Consulta: 20/01/2011].

Data de recepció: 03/01/2011. Data d'acceptació: 24/01/2011.

Notes

¹ Hem adaptat el text de Lizarralde (2009), que explica aquest procés altament automatitzat a ETB. D'una banda, Martínez i Mas (2010) mostren un sistema similar en una emissora local i, d'altra banda, Estrada, González, Patallo i Pastor (2009) ho fan en una emissora autonòmica més petita i sobre materials originals.